

Čáp černý - *Ciconia nigra*

Znaky

Čáp černý je díky svému černočernému metalickému peří s perleťovým leskem nápadným zjevem. Zobák a nohy jsou křiklavě červené, břicho je pokryté bílým peřím.

Etologie

Čáp je skutečným poslem jara: Od poloviny března, většinou však až začátkem dubna, se čápi černí vrací do Podolí ze svých afrických zimovišť. Při denní tažné trase o cca 150 - 300 km dorazí z východní Afriky do Evropy za 8 - 15 týdnů. Na rozdíl od svého bílého příbuzného je čáp černý plachým lesním obyvatelem, vyžadujícím cca 15 km² velké teritorium, bohaté na vodní biotopy a rozsáhlé, původní lesní porosty. Během období páření své teritorium opticky ohraničuje nápadným kroužením, podobně jako draví ptáci.

Na příhodných místech krouží ptáci vysoko ve víru teplých vzestupných proudů a elegantně plachtí nad městem Hardegg nebo nad meandry Dyje. Přibližně metr vysokého brodivého ptáka o hmotnosti do 4 kg lze často spatřit při lovu na Dyji mezi Hardeggem a Überstiegem. Zejména v ranních a dopoledních hodinách v období mezi květnem a červencem si mohou návštěvníci dopřát toto šťastné setkání.

Ke svému starému hnízdu mají loňští "manželé" velmi silný vztah a znovu se zde setkávají. "Partnerská věrnost až za hrob" - jak se praví v legendách - je tedy pouze důsledkem charakteristické věrnosti hnízdu! Po sotva pětítýdenní době hnízdění se líhnou 2 - 4 mláďata. Jeden z rodičů zůstává u potomstva a chrání hnízdo. Partner musí mezitím obstarat dostatek potravy, aby nakrmil hladové krky, neboť čápi mláďata v hnízdě vyžadují dobrých 1.200 gramů masné stravy denně. Rodiče vyvrhnou potravu a vodu přinesenou v hrdelním vaku a mláďata ji sezobou ze dna hnízda. Již po 7 týdnech jsou mladí čápi téměř tak velcí jako jejich rodiče, liší se od nich ale hnědavým peřím a hnědooranžovým zobákem a nohama. Tou dobou začíná potomstvo poprvé zkoušet let v hnízdě, po devíti týdnech jsou pak mladí čápi schopni letu. Konečně po 3 měsících jsou mladí čápi schopni postarat se sami o sebe, aby se od poloviny srpna mohli bez doprovodu rodičů, kteří je následují většinou až s týdenním zpožděním, vydat na dlouhou, nebezpečnou cestu do afrických zimovišť. Domů se vrací teprve až po 3 - 5 letech s nástupem pohlavní dospělosti.

Rozšíření

Čáp černý je rozšířen od západní Číny do střední Evropy. V Rakousku neexistují žádné historické doklady o hnízdění čápa černého, osídlení následovalo až v první polovině 20. století z východu. Tento druh zde tedy osídlil zcela nové území a rozšiřuje se dále na západ.

Ohrožení a ochranný status

Čáp černý je v Dolním Rakousku regionálně rozšířeným hnízdícím ptákem. Je veden v Červeném seznamu Dolního Rakouska jako potenciálně ohrožený druh, neboť jeho hnízdiště ve starých lesních porostech je ohrožováno lesohospodářskými opatřeními nebo neustálým narušováním.